

Naam: M. Visscher i.s.m. R. Paus
Datum: 04 juni 2019
Team/teamonderdeel: BV Financiën/CSVI
Telefoonnummer: 541073

Collegevoorstel

Onderwerp	Verduurzamen Almelse scholen door faciliteren lening provinciaal Energiefonds
Advies Is er een uiterste behandeldatum?	Besprekstuk
Hoofdpogave	Programma Duurzaamheid
Portefeuillehouder	A.L. Langius
Openbaar	Openbaar
Raadsvoorstel of raadsbrief	Raadsvoorstel

Toelichting voor de openbare besluitenlijst:

Gemeente Almelo gaat schoolbesturen faciliteren bij het verduurzamen van schoolgebouwen door garant te staan ten aanzien van leningen van het Energiefonds. De eerste garantstelling is voor SBO De Welle.

Voorgesteld besluit

1. Schoolbesturen in Almelo ten behoeve van de verduurzaming van schoolgebouwen te faciliteren;
2. Het faciliteren vorm te geven door een garantstelling die de gemeente afgeeft op leningen die schoolbesturen aangaan bij het Energiefonds;
3. Het Energiefonds op basis van voorliggend voorstel te verzoeken een kredietfaciliteit te openen van € 1.085.983,57 ten behoeve van verduurzamingsinitiatieven van:
 - a) St. Egbertus,
 - b) De Noorderborch (hoofdlokatie),
 - c) De Wereldboom,
 - d) De Welle,
 - e) overige scholen/ overig gemeentelijk maatschappelijk vastgoed.
4. Voor het pilotproject 'verduurzamen SBO De Welle' gedurende 20 jaar een garantstelling af te geven op een lening bij het Energiefonds ad € 303.750,17 ten behoeve van de duurzaamheidsmaatregelen die niet tot de wettelijke zorgplicht van de gemeente behoren, dit onder de voorwaarde dat het Energiefonds de kredietfaciliteit opent en de raad vooraf geen wensen en bedenkingen kenbaar maakt;
5. Conform onze treasurybeleidsregels t.b.v. de garantstelling voor het verduurzamen van scholen een rente-opslag van 1% op het leenbedrag in rekening te brengen bij de kredietontvanger.

Inleiding

In het Programma Duurzaamheid zijn duidelijke ambities gedefinieerd ten aanzien van duurzaamheid, waaronder het terugdringen van het energieverbruik en het stimuleren van gebruik van duurzame energie. Naast acties om ons eigen vastgoed te verduurzamen willen wij schoolbesturen

stimuleren ook een verduurzamingslag te maken. Hierbij richten wij ons in eerste instantie op schoolgebouwen van het primair onderwijs. In overleg met provincie Overijssel is in 2018 met middelen vanuit het ELENA-programma een traject gestart om een integraal verduurzamingsplan te maken voor diverse scholen om hiermee schoolbesturen inzicht te geven in het totaal van technische mogelijkheden, besparingspotentieel en kosten. Dit helpt schoolbesturen om een afgewogen beslissing te nemen. In dit kader zijn met schoolbestuur Qua Vadis verregaand gesprekken gevoerd voor investeringen in duurzaamheid buiten de zorgplicht van de gemeente van in totaal € 582.233,40.

De casus van SBO De Welle geldt als pilotproject waarin wij onze procedures kunnen aanscherpen m.b.t. aardgasvrij/aardgasvrij-gereedmaken van gebouwen en bovenal een goed voorbeeld neerzetten van een aardgasloze nieuwbouw. In uw collegebesluit B&W 6495 van 18 september 2018 is reeds besloten tot financiering van de renovatie en nieuwbouw op basis van onze wettelijke zorgplicht. Aanvullende investeringen in duurzaamheid (bijv zonnepanelen, zonneboiler, LED, warmtepompen) ter hoogte van € 303.750,17 vallen buiten deze wettelijke zorgplicht en moet het schoolbestuur zelf financieren. SBO De Welle wil hiervoor een lening afsluiten bij het Energiefonds en heeft bij gemeente Almelo een aanvraag ingediend voor garantstelling.

Samen met een indicatieve kredietbehoefte op korte termijn van € 200.000 voor overige maatschappelijk vastgoed en de begrote kosten van verduurzaming van de scholen St. Egbertus, De Noorderborch (hoofdlocatie) en De Wereldboom van in totaal € 582.233,40 komt de totale indicatieve kredietbehoefte op € 1.085.983,57. Grondslag voor deze indicatieve kredietbehoefte van € 200.000 zijn diverse trajecten met Almelse schoolbesturen waarin een concreet voornemen tot verduurzaming naar voren is gekomen.

Beoogd effect

- Verduurzamingsimpuls: het initiatief geeft een nieuwe impuls aan het verduurzamen van scholen.
- Voorbeeldwerking: wij laten aan de hand van de verduurzaming van SBO De Welle zien dat integrale verduurzaming via het Energiefonds een realistische en haalbare weg is en dat aardgasloze nieuwbouw realiseerbaar is.

Argumenten voor

- 1.1. *Wegnemen van belemmeringen voor schoolbesturen om verduurzaming van scholen in gang te zetten.*
- 2.1. *Via het Energiefonds wordt toegang geboden tot een krediet met een lage rente (momenteel 1,75%) waardoor de investering in duurzaamheid voor schoolbesturen aantrekkelijk en haalbaar wordt.*
- 3.1. *Het bundelen van projecten biedt toegang tot het Energiefonds.*
Het Energiefonds hanteert bij kredietverstrekking een ondergrens van € 1 mln. In veel gevallen zullen de kosten van het verduurzamen van scholen bij lange na geen € 1 mln. bedragen, waardoor veel individuele scholen geen aanspraak kunnen maken op het energiefonds. In het kader van het ELENA-project is een doorrekening gemaakt voor diverse scholen waarvan verduurzaming op grond van overleg met de schoolbesturen kansrijk wordt geacht. De begrote kosten van deze verduurzamen bedragen € 582.233,40. Samen met een actuele kredietvraag van SBO De Welle van € 303.750,15 en € 200.000 indicatief benodigd op korte termijn voor overige verduurzamingsinitiatieven in ontwikkeling wordt hiermee de ondergrens van € 1 mln gepasseerd. Hiermee wordt de kredietfaciliteit toegankelijk.
- 4.1. *Op basis van de aanvraag van SBO De Welle is de garantstelling getoetst aan onze beleidsregels voor garantstellingen, concreet op publiek belang en subsidiariteit. Gezien de complexiteit van de opgave en de noodzaak om de verduurzaming te versnellen is een garantstelling een adequaat instrument.*
- 4.2. *In het treasurystatuut is opgenomen dat bij garantstellingen voor leningen boven de € 300.000 de raad vooraf in staat wordt gesteld wensen en bedenkingen kenbaar te maken.*
De aanvraag is conform art. 5 van de beleidsregel in afstemming met afd. onderwijshuisvesting getoetst. De duurzaamheidsinvesteringen van SBO De Welle zijn in samenwerking met Gemeente Almelo en Provincie Overijssel gedefinieerd en doorgerekend.

Specifiek ten aanzien van schoolaccommodaties geldt dat gemeente Almelo het economisch claimrecht heeft. M.a.w. verliest het gebouw op een of andere wijze de onderwijsbestemming, dan keert het gebouw om niet terug in de vastgoedvoorraad van gemeente Almelo. Het financiële risico is op grond van dit feit minimaal, ook omdat het hier een gebouw betreft voor speciaal onderwijs met voor wat betreft bezetting een goed lange termijnperspectief. Gemeente Almelo heeft een duidelijk belang bij een goed gebouwenbestand, waardoor de garantstelling conform ons beleidsregels een duidelijk maatschappelijke belang dient. Voor de integrale verduurzaming die wij nastreven is vooralsnog geen alternatief, anders dan de verduurzaming via een gemeentegarantie te faciliteren. De garantstelling wordt afgegeven voor 20 jaar, dit is in lijn met de lange afschrijvingstermijnen van vooral zonnepanelen, zonneboiler en warmtepompen. Door een langere leenperiode (20 jaar in plaats van gebruikelijk 15 jaar) worden de financieringslasten beter inpasbaar in de exploitatie van SBO De Welle.

Aangezien de verduurzamingsopgave ten aanzien van scholen groot is en ook de financiële implicaties groot kunnen zijn, vraag wij de raad vooraf wensen en bedenkingen ten aanzien van de garantstelling kenbaar te maken. Op grond van de breed gedragen verduurzamingsopgave en de maatschappelijke noodzaak om de verduurzaming te versnellen is in raadsvoorstel 5526 het uitgangspunt dat de raad geen wensen en/of bedenkingen heeft.

5.1. *Met de rente-opslag wordt invulling gegeven aan onze Beleidsregels publieke taak leningen en garanties gemeente Almelo 2016.*

Conform onze beleidsregels hanteren wij voor afdekking van de administratieve kosten eenmalig een opslag van 1% over het te lenen bedrag.

Kanttekeningen

- 2.1. Onze beleidsregels ten aanzien van gemeenteleningen en gemeentegaranties voorzien in het afgeven van garanties op grond van maatschappelijk belang. Gelijktijdig moet wel de zekerheid bestaan over de capaciteit om kredieten terug te kunnen betalen. Op grond van de gemeentelijke betrokkenheid bij schoolhuisvesting kunnen wij een goede inschatting maken van de kredietwaardigheid van scholen. Ten aanzien van andere maatschappelijke organisaties (m.n. sportverenigingen, zorginstellingen) kunnen wij door een minder intensieve betrokkenheid de kredietwaardigheid minder goed inschatten. Om deze reden zijn wij vooralsnog terughoudend bij het afgeven van garantstellingen voor verduurzaming van organisaties anders dan schoolbesturen.

Alternatieven

De afgelopen jaren is diverse malen gepoogd scholen op verschillende wijzen aan te zetten tot verduurzaming (w.o. ESCO, erfpachtconstructie via stichting verduurzaming maatschappelijk vastgoed) die niet tot concrete verduurzamingsacties hebben geleid. Deze methoden worden als te weinig transparant beschouwd met onzekerheid over exploitatielasten en risico's.

Commerciële aanbieders bieden pakketten aan waarin veel al wordt gefocust op maatregelen met korte en zekere terugverdientijden (LED, zonnepanelen), wat voor diverse Almelose vastgoedeigenaren een optie is waarvan gebruik wordt gemaakt. Dit gaat echter voorbij aan de integrale verduurzaming die wij nastreven, en waarin ook investeringen met lange terugverdientijden worden meegenomen die in het totaal zorgen voor een beter gebouwenbestand en kwalitatief betere gebouwen en daarmee besparing op het energieverbruik en reductie van de CO₂-uitstoot.

Kosten, opbrengsten, dekking en preventief toezicht

De kredietovereenkomst wordt overeengekomen tussen schoolbestuur en Energiefonds Overijssel. Het aflossen van de lening als ook de rentebetaling is een verantwoordelijkheid van het schoolbestuur.

Conform ons treasurystatuut (formeel: Beleidsregels publieke taak leningen en garanties gemeente Almelo 2016) hanteren wij voor afdekking van de administratieve kosten eenmalig een opslag van 1% over het te lenen bedrag. Deze opslag wordt bij het aangaan van de lening in rekening gebracht bij de kredietnemer.

In het kader van uw collegebesluit B&W 6495 van 18 september 2018 (bijlage) inzake beschikbaar stellen krediet uitbreiding SBO De Welle heeft reeds een uitvoerige toetsing plaatsgevonden van

bouwplan en financiering. De meerjarenexploitatie van SBO De Welle is door medewerker onderwijshuisvesting beoordeeld en in orde bevonden. De prognose van leerlingenaantallen is positief, het bestaansrecht op de lange termijn is niet in het geding.

Uitvoering

Uitvoering garantstelling vindt plaats door bedrijfsvoering/financien (treasury).

Begeleiding en bewaking vindt plaats door medewerkers duurzaamheid en vastgoed in afstemming met onderwijshuisvesting.

Bijlagen

1. Collegebesluit 6495 van 18 september 2018 inzake beschikbaar stellen krediet uitbreiding SBO De Welle (B&W-6495)
2. Indicatieve investeringen duurzaamheid t.b.v. kredietfaciliteit Energiefonds (INTERN- 68177)
3. Raadsvoorstel (Raad-5526)

Procesinformatie

Intern overleg

Voorstel is tot stand gekomen samen met Adviespool/duurzaamheid, onderwijshuisvesting, vastgoed en financiën (treasury).

Voorstel is besproken met programmamanager Duurzaamheid en akkoord bevonden.

Afstemming met portefeuillehouder

Voorstel is besproken met portefeuillehouder Financiën d.d. 24-06-2019 en akkoord bevonden.

Voorstel is afgestemd met portefeuillehouder Duurzaamheid d.d. 24-06-2019 en akkoord bevonden.

Directie-advies

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Persbericht.

Strekking besluit is vooraf gecommuniceerd met betrokken schoolbesturen.